

Basses temporals

Les basses temporals són petits embassaments d'aigua sobre terrenys impermeables produïts per les pluges de l'estació humida que desapareixen a les poques setmanes després de les darreres precipitacions i que, normalment, romanen eixutes durant una part de la primavera i tot l'estiu. Tenen de pocs centímetres fins a un màxim de dos metres de fondària i presenten una gran diversitat de formes i dimensions.

Són hàbitats típicament mediterranis o d'altres zones amb climes caracteritzats per pluges estacionals. Presenten una flora i fauna adaptades a aquesta periodicitat.

Aquests medis, escassos, fràgils i singulars es troben inclosos en l'annex I de la Directiva Hàbitats (92/43/CEE) amb el codi 3710 atesa la seva biodiversitat i els seus elevats valors ambientals.

Les basses temporals estan molt ben representades a les illes de Mallorca i Menorca i, en menor quantia, també a les Pitiüses. Tradicionalment, moltes d'aquesta basses temporals han estat utilitzades per l'home, des de la seva arribada a les Illes, amb finalitats agrícoles, ramaderes o com simples reservoris d'aigua. Per aquest motiu moltes d'elles es troben envoltades total o parcialment per parets de pedra seca, o presenten tapaments, o altres estructures protectores, moltes de les quals s'estan deteriorant pel procés d'abandonament que estan patint aquests usos tradicionals. També es troben amenaçades per la proliferació de vegetació arbustiva en la perifèria, ara sense control en molts de casos, per la colmatació per sediments, ja que ningú s'encarrega de netejar-les, i per l'aparició d'espècies exòtiques invasores. A les Balears les basses temporals presenten espècies vegetals característiques, com la rara falguera *Marsilea strigosa*, i les fanerògames *Ranunculus peltatus*, que quan floreix dona una extraordinària coloració blanca a moltes basses; *Damasonium alisma* subsp. *bourgaei*, bastant comú a basses de Menorca i Mallorca; *Lemna gibba*, que cobreix, de vegades totalment, moltes basses i cocons; macròfits com *Zannichellia palustris*, freqüent a moltes localitats; i plantes més rares com varies representants del gènere *Isoetes*, *Myosurus minimus* i *Lythrum hyssopifolia*, entre les més característiques.

La fauna invertebrada és molt variada i es poden ressaltar els crustacis eufilòpids, branquiòpodes i copèpodes. Un representant singular, per la seva fisonomia i mida és *Triops cancriformis*, que pot assolir els 70 mm de llargària. Totes les espècies invertebrades presenten formes de resistència que suporten la dessecació d'aquest hàbitat durant anys.

Entre els vertebrats, destaca l'amfibi *Bufo balearicus*, que es reproduïx a les basses. A més, les basses temporals compleixen una funció important com punt d'abeurada de moltes espècies.

Autor text: Muntaner, J. (Servei Protecció d'Espècies)